

กรณีศึกษาโรงเรียนวัดโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

100

จันทร์เพ็ญ เรื่องสวัสดิ์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2546

ISBN 974-9603-66-4

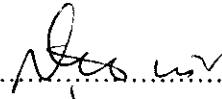
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

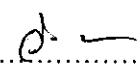
17 G.A. 2546

169880

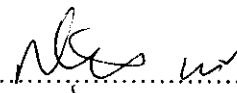
คณะกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์
ได้พิจารณางานนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

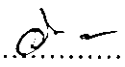
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

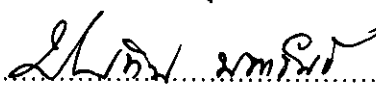
.... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

.... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

.... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทิน มหาจันทร์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ระดับสูงฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จาก ผศ.ดร.สุนทร บำเรอราช ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ระดับสูง และ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ กรรมการควบคุมงานนิพนธ์ระดับสูง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้อย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ระดับสูงครั้งนี้ จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประทีน มหาจันทร์ คณะกรรมการสอบปากเปล่าที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ทำให้งานนิพนธ์ระดับสูงฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.นลินี บำเรอราช ที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านเอกสาร และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับสมุนไพรร และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบหลักสูตร เครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย ขอขอบคุณพ่อตาย คุณแม่บุญพา บุตรจ๋า รวมทั้งบุคคลในครอบครัวและเพื่อน ๆ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจสำคัญ อย่างยิ่งในการทำงานนิพนธ์ระดับสูงฉบับนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี

จันทร์เพ็ญ เรืองสวัสดิ์

44923187 : สาขาวิชา : หลักสูตรและการสอน ; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น / พืชสมุนไพรในท้องถิ่น / ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
กรณีศึกษาโรงเรียนวัดโคกขี้หนอน

จันทร์เพ็ญ เรืองสวัสดิ์ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องสมุนไพรในท้องถิ่น
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรณีศึกษาโรงเรียนวัดโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
(THE DEVELOPMENT OF A LOCAL CURRICULUM ON THE LOCAL HERBS FOR
MATTHAYOMSUKSA 1 STUDENTS : CASE STUDY OF WATKHOKKHEENON SCHOOL
PHANTHONG DISTRICT) อาจารย์ที่ปรึกษา : สุนทร บำเรอราช, Ed.D., วิมลรัตน์ จตุรานนท์,
ค.ด., 204 หน้า. ISBN 974-9603-66-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรณีศึกษาโรงเรียนวัดโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดย
การพัฒนาสาระการเรียนรู้ และปรับกิจกรรมการเรียนรู้ ในกลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโคกขี้หนอน จำนวน 24 คน ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2545 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินหลักสูตร แบบประเมิน
แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิเคราะห์
ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ทดสอบค่าที (T-test) และค่าร้อยละ
และนำเสนอด้วยการใช้ตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความ
เหมาะสมนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตร
ท้องถิ่น เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น สูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร มีทักษะกระบวนการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
รู้จักวางแผนและแก้ปัญหาในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าของการทำงาน มีความ
ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาใน
ท้องถิ่น สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อยู่ในระดับดีมาก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร.....	7
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	12
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	22
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.....	24
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.....	28
ข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น.....	30
ความรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพร.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปทดลองใช้.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	53
ตอนที่ 2 ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้.....	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
สรุปผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	68
ภาคผนวก ก	69
ภาคผนวก ข	81
ภาคผนวก ค	89
ภาคผนวก ง	172
ภาคผนวก จ	176
ภาคผนวก ฉ	188
ภาคผนวก ช	196
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	204

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงเวลาในการจัดการเรียนตามสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น.....	23
2 โครงสร้างสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรพืชสมุนไพรในท้องถิ่น.....	45
3 แสดงภาพรวมผลการประเมินหลักสูตร.....	54
4 แสดงภาพรวมผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้.....	55
5 แสดงคะแนนเฉลี่ยภาคปฏิบัติ และคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.....	55
6 แสดงคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน.....	56
7 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน.....	56
8 ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น.....	70
9 ผลการประเมินแบบการจัดการเรียนรู้.....	73
10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	75
11 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน.....	77
12 ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน.....	78
13 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนวัดทักษะภาคปฏิบัติ.....	79

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรแกนกลางกับหลักสูตรท้องถิ่นโดยนิคม ชมภูหลง.....	14
2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สจ๊วต อุทรานันท์.....	15
3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยกรมวิชาการ.....	17
4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา ศึกษาแห่งชาติ.....	19
5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น.....	21